

Думи з пропозицією виключити винуватого на 15 засідання.

Треба було бачити, як це вдарило по нервахах тих же самих справедливих октабристів. Вони Й самі були не проти того, щоб хто небудь облавив кадетів, тільки не в такій некоректній формі. І через те видворення Пурішевича аж на 15 засідання приголомшило їх і заставило швидче втікти в кулуари.

Все ж таки і після десятиминутного перериву Ім більш нічого не заставалось, як підтримати Хомякова. Зменшити кару було б равносильно висловленню недовірія самому голові. І хоч в кулуарах октабристські лідери не тайлись і одверто заявляли, що Хомякову треба бути обережнішим, тим часом Пурішевича все ж таки мусили видворити з Думи. Кажуть, що навіть Їх сусіди з права були більш ширі: вони одверто назвали Пурішевича психопатом і одноголосно постановили виставити скандаліста. За нього голосували тільки чоловік 10—15 країн правих. Більшість Їх зовсім не прийшла на засідання, не бажаючи одверто висловитися проти свого лідера.

В. ПІСНЯЧЕВСЬКИЙ.

23 січня.

Державна Дума.

Засідання двадцять третьє (25-го січня).

Засідання одкривається заявкою голови старовірської комісії, щоб законопроекти про старовірів, внесені в Думу, було передано на попереднє обмежування старовірської комісії. Після дебатів, зміст яких подано у вчоращені, «Останніх Вістих», Дума ухвалює пропозицію голови старовірської комісії.

Державна оборона.

На чергі дебатів з приводу внесеної Гучковим заяви, щоб Дума йому дозволила обмежити засідання комісії державної оборони закритими.

Пергамент (к.-д.) розглядає питання з формально-юридичного боку. На Його думку, наказ не дає права комісіям закривати свої засідання, отже треба передати пропозицію Гучкова в комісію, що до наразу, щоб остання вирішила, як бути комісії державної оборони, коли вона має розглянути яке-небудь секретне питання.

Балашов з іменем умірковано-правих заявляє, що фракція ця голосуватиме за пропозицію Гучкова.

Соколов з іменем безпартійних поступковів та мироносиців заявляє, що пропозиція Гучкова цілком неслушна. Засідання, головним чином, хотіть закрити через те, що бояться, як б Європа І Америка не довідалися про наші секрети. Дарма! Європа І Америка мають офіційних чудових лекторів в наших воєнно-морському та воєнно-окружному судах; там в цих судах було сказано більше, ніж міг би сказати найкращий лектор. Пригадайте, як посадили на камінь царську яхту «Штандарт». Особи, які допустили таку недбалість до найвищого керманічного армії І флоту, не тільки не можуть вимагати од нас таємниці, а жадно хвилини не повинні лишатися на своїх місцях. Вистріл 6 січня, коли замісце холостого стрільбиною на Ордналі бойовим зарядом, показав останній ступінь роспости І нашої ганьби. Патріотизм зовсім не в тому, що ми скривимо свої болічки. Не патріот тільки той, хто скриває болічки рідного краю.

Булат (трудов.) каже, що комісія істине для того, що затверджувати урядові воєнні законопроекти, а зовсім не для того, щоб довіряти Ім якісь секрети. Коли б Дума вибрала комісію спеціально для скривлення справ, то до неї війшов би один Гучков та ще, може, граф Бобринський.

Голос зправа: І Булат теж!

Булат. Ні! Булат цього не хоче! Ок-

тябристі даремне стараються. Справжньої таємниці Ім не довірють. Гучков в своїм докладі покликався на те, що колишній посол Алексінський читав доклад про закриті засідання Думи. Але в тому засіданні ні про які секрети не говорилося, та і опір чого докладне спровоздання про те засідання було видруковано в «Новій Времені».

Оратр протестував проти поділу послів на бездоганні і підозрілі. До останніх, очевидно, заражують усіх селян. Но—хто ввійшов у комісію? Все „бездоганні“ графи, князи та столові дворянини. Селян в комісії зовсім немає. І отці „бездоганні“ ухвалюють асігновку трьох мілійрів на флот!. Думі лишилися тільки мовчаки пристати на це, і „підозрілі“ мусили підписатися під цією асігновкою. А хто платить податки: чи „бездоганні“ дворянство, чи „підозрілі“ селянство? Селян 77 процентів, а дворян—тільки 1/10 частини людності. Хто ж платитиме податки? Відповідь ясна.

Крайнім лівим партіям часто закидають, що це партії антидержавні, що серед них є цареубивці. Дійсно, інколи ми розходимося з державними законами. Але ніхто не закидає нам і не може закинути, що ми—державні зрадники. На лівих лавах нема тільки засуджених, а навіть позиваних за державну зраду (оплески зліва).

Князь Урусов (прав.) од імені фракції правих та націоналістів заявляє, що вони голосуватимуть за пропозицію Гучкова в повному об'ємі.

Фон-Анреп (октабрист) од імені октабристів також заявляє, що вони голосуватимуть за пропозицію Гучкова в повному об'ємі.

Шінгардов (к.-д.) полемізує з представником октабристів фон-Анрепом. Нічого нового або особливо гострого Шінгардов не каже, проте прави Його промову не раз переривають вигуками до справи!

Іхефельдзе (с.-д.). Тут багато говорилося про таємниці. Власне все наше життя—таємниця. Після російсько-японської війни бюрократія удає, ніби то вона більше не критиметься над народу І буде працювати в народіні представництвом. Та навіяло чи то пойме цьому віри. Коли хто Й повірив був зразу, то тепер ці ілюзії вже розпались. Тепер вже І останні сліди цих ілюзій зникають. Тепер сама Дума вже висуває питання про якісні державні таємниці.

Львов в ставить дебати на серйозний рівень. Він зазначає, що в Германії рейстагові давали найдокладніші відомості про будівлю флоту, не покликаючись на секрети.

Потім Некрасов і Львов додержують в своїх промовах більш менш парламентського тону.

Хвойчинський доводить, що вже сама назва комісії показує, що ІІ засідання повинні бути закритими. Опозиція, на думку оратора, протестує тільки через те, що в комісії нема ІІ представників. Але хай вони помиряться з цим та поглянуть на питання просто.

Некрасов заявляє, що кадети призывають необхідність державних таємниць і необхідність заховувати їх, але народні представники повинні знати про все. Не можна розвязувати питання, не знаючи їх.

Крупенський кидає уривчасті фрази. Руську справу,—каже він,—повинні робити руські люди з руською душою.. До відзвітного закінду правих: „хай кадети звернуться Віборгу,—Крупенський привів вимогу „зректися Нью-Йорку“. Воєнне відомство,—кінчесь Крупенський,—може говорити не за всією Думою, а тільки з комісією.. Наприкінці, Крупенський прохоче підтримати комісію.

Після Крупенського київський Бобринський, Сушков та Коваленко знову перебирають мотив подорожі Мілюкова. Чутно окремі слова: „ганебно шукати спочуття за-кордоном! Ганоба!“

Кузнецова запитує: що шкідливість для культури—південно-російська Республіка—якож дорігає соціальним демократам, чи білостоцькі та кишинівські погроми?

Львов в ставить дебати на серйозний рівень. Він зазначає, що в Германії рейстагові давали найдокладніші відомості про будівлю флоту, не покликаючись на секрети.

Похід проти Мілюкова.

Після Львова багато де-хто зрикається слова.

На черзі слово Мілюкова, але коли він появився на трибуні, величезна більшість октабристів і всі прави починають розходитись.

Пристави починають підраховувати приступи. Кворума немає.

О 10 год. засідання переривається на 10 хвилин.

В кулуарах—зворушення. Опозиція хоче, щоб Мілюков таки промовляв.

Засідання одрівляється знову.

Мілюков знову з'являється на трибуні. Повторяється та сама картина: прави І октабристи починають тікати з залі. Знову немає кворума. Тоді голова закриває засідання.

Дальше засідання—у вітторок.

Державна Рада.

(Од власного кореспондента).

23 січня.

Нарешті дождалися ми роботи Його Думи і Ради. Довго Іх, дождалися: досить лягли перші дві Думи і Ради за їх безроботті, лягли і чекали роботи з нетерпінням, з великими надіями—і ось дождалися. Чого ще більш треба! Хто тепер осмілиться сказати, що Дума і Рада не роботи! В одно засідання Державна Рада обміркувала цілісні вісім законопроектів, внесених Думою. Та раніше бувало за цілу сесію Рада не встигала стільки зробити, як тепер за один день! Але сидиш, дивишся на цю роботу і мимохітів встає питання: що це таке—непорозуміння чи глупування? Неваже що Дума і Рада, істуванням яких було викликано потребою нового ладу, нових, свіжих і живих сил для нової роботи, будування другого життя,—немає іншої роботи! Держава жде не дождається заведення доброго конституційного ладу, нетерпляче дождається рішення головних питань, котрі так гостро і боляче стоять перед суспільством, а тут, як на сміх закони про коней для козаків, пропонуємо 335 статей, працюючи від служби до війська!

Цікаво, як ставляться октабристи до „вигнання“ Пурішевича. Вони, звичайно, для людського ока обурювались проти походу Пурішевича, але разом з цим кажуть, що в дійсності Пурішевич не таєків він винувати, бо він висловив те (тільки в грубій формі), що на думці в більшості членів Думи. Дипломатичній за всіх, звичайно, А. Гучков. Він тільки думки, що Пурішевич занадто суворо підозрює козаків, говорить про козаків і козаки крамольні і жиди піднімли революцію, честно виконали свої обовязки, але все таки закон треба ствердити. Рада стверджує.

Переходим до останнього—з радістю

заявляє голова Ради. Вони приймається одноголосною мовчанкою і засідання закривається. Ділусі роз'їжджається. Не гріх і добре спочутти після такої праці.

Прихідиться ще дожидатись; почекаємо. Ждали більше, пождемо І менше. А поки що буде, подивимось таємниці про хурули в Державній Раді.

Рано почали збиратися сьогодні члени високої Палати. Перед засіданням в залі гомін. Радники чогось ніби хвялюються; збираються купками, про щось, палко балакают, розводять руками, мають головами. Особливо метушаться праві, а між ними надто Шванебах. Від одного гурту він підібгає то другого і все, видно, в чомусь успівє. І всю цю метушу викидають з Португалії, а ще більш „колінцем“, що викинувши, погані статі, як пишуться про мене останніми днями. Пурішевич вивив не-пристойність винком, а ті, що пишуть, словами. От і карай! Помірковані праві скажуть, що кара Пурішевичові сувора. Вони нездоволені, що Його за образу депутата покарано так само, як Родічева за образу голови рали міністрів. Праві селяні, під впливом союзників, лаються за кару Пурішевичеві. Особливо Ім не досить, що вчинок Пурішевича попсуває заміри правих: тепер, наприклад, Ім доведеться зректися запитання про поводіння Мілюкова в Нью-Йорку. 22 січня в спільній кватрі правих депутатів—селян була нарада з приводу цього випадка. Селяни визнали поводінку Пурішевича за нетактову і лають Його за те, що він не слухається дісципліни. Виявилось, що він хотів златити Мілюкова, зараз, як той вперше з'явився в Думі після мандру до Америки, але проти цього повстали члени гурту правих: тепер, наприклад, Пурішевич покинув свій замір.

(Ст. П.).

Арешти в Петербурзі. „Русь“ повідомляє, що 28 січня в Петербурзі були труси та арешти по всіх участках. У одному дому арештовано п'ять чоловіків, а в другому—десять. І там, і там знайдено зброя новітнього виробу. Були арешти на Малковському проулку та на Васильєвському острові, де, кажуть, знайдено вибухове знаряддя. Арештовано багатьох. Усіх арештованих, здебільшого, вели в охоронний оділ. Єсть чутка, ніби всі арешти та труси стоять у звязку з якими політичними замахами, про які довідалась охорана.

Про Ізвольського. Газета віденська „Allegemaine Zeitung“ запевняє, що становище міністра Ізвольського дуже хибке.

Причина цього не зовнішня, а внутрішня політика. Можна сповідатись що Ізвольський зробляє послом у Японії.

(Р. С.).

Переселення в 1907 році. „Спб. Отг.“ мають відомості, що в 1907 році в Сібір прибуло 550.000 переселенців з 47 губерній російської держави. Більшість Іх—мено не 56 проц.—оселилося в Томській губернії. На 1908 рік треба сподіватись не менше, як 500.000 переселенців.

охоту виїхати в Сібір не менше 500 родин.

Смерть П. Теплова. У Москві, як повідомляє "Речь", помер П. Ф. Теплов, один з причетних до відомої справи "романівця". Теплова присужено було на 6 років до каторги і заставлено було, як мимуло б років, на поселені в Якутщині. Амністія дала йому спроможність повернутись до Росії, і він, не зважаючи на своє бідування на каторзі, цілком захопився громадським життям і до останніх днів своїх брав велику участь у професійному рухові. Теплов, між іншим, написав інтересні спомини до історії заслання.

Бакинський градоначальник. "Р. Сл." пише, що новий бакинський градоначальник закликав до себе всіх редакторів місцевих газет і вдався до них з промовою. В цій промові він зазначив, що для здійснення маніфесту 17 жовтня треба запаскохи народ. "Ось через віщо,—казав градоначальник,—преса мусить обережно подітиться з фактами і не давати неправдивих, непевних звісток. Тоді преса заважатиме од мене спочуття. Як представник влади, я стою за партіями і однаково каратиму за провинності, з якого б боку вони не йшли".

Як поширюють "Вече"? Якісь пасажир сібірського поїзду повідомив газету "Речь", що в числі цієї газети, яку він купив на станції "Объ", опинилося число 10 чорносотеного "Вече" з печаткою: "Дурно, но ознакомлене".

Біографія Шілова. "Б. В." подає біографію нового міністра торговлі І. П. Шілова. Шілов народився 1865 р. Учівся він в Олександровському ліцеї та в петербурзькому університеті. 1889 р. він поступив на службу в департамент "окладильських сировин", звідки 1891 р. перейшов до канцелярії комітета міністерства начальника одділу. 1894 р. Шілов став віце-директором кредитної канцелярії, а 1897 р. директором канцелярії міністра фінансів—та ліктором департамента державного казначейства. 1905 року Шілов призначено на посаду міністра фінансів у кабінет С. Вітте. По одставці вільного кабінету і до цього часу він був членом ради державного банку. Більшу частину своєї служби він одував під керуванням Вітте. Разом з ним він і в Портсмуті.

У НАДБАЛТІЙСЬКОМУ КРАЮ.

Ювілей естонської преси. Цього року, як сповіщає "Ст. П.", минає 100-літній ювілей естонської преси. 1807 року почала виходити перша часопис естонською мовою: "Tarto marahwa oðdali leht". У житті маленького народу це дуже значна подія, бо періодично преса була головним провідником знання та культури естонської. Через історичні обставини естонська інтелігенція ніколи не стояла далеко від свого народу і раз-у-раз роздужувала в його інтерес до розумового життя, який так уперто вбивали в йому німецькі барони. Народна газета Йіла і в селянські хибки, і в робітницькі куріні,—і скрізь змагалась з народною темнотою. Вся взагалі преса естонська мала народний характер. І цей рік виїшов зовсім непідходящим для святкування цього ювілею. За цей рік заборонені найкращі естонські часописи, на чолі з найстарішою газетою "Postimees" ті газети, що лишилися, так залякані, що не одважуються зняти голос про святкування свого ювілею.

ПО УКРАЇНІ.

У Києві. До закриття товариства грамотності. 25 січня п. київський губернатор уже офіційно повідомив поліцмейстера про закриття київського товариства грамотності та всіх його виділів.

Місцеві реакціонери, скоро тільки виники чутки про закриття київського товариства грамотності, почали вживати всіх

мол. Сніг біля Іх ніг утопався і ростав.— Знаєте що?—сказала Люся.—Ходімте в парк. Там тепер мабуть дуже гарно.

— Ходімте.

Вони пішли.

Сніг перестав падати. Небо виснілося і на Йому привітно проглянуло сонце. Парк був чистий і непорочний, як молода у шлюблому убрани. Ноги людські ще не поклали сліду по широких алеях і проміні сонця ще не розвінчали ні журавливих сонен, ні задумливих туй. Навіть окації іші держали на собі скрізь по вітках пухкі бруски снігового убрани.

В парку не було нікого. Станішевський і Люся йшли рядом, держучись за руки. Ім любо! і весело було прокладати сліди своїх ніг по мовчазних алеях і розмозглати—широ і вільно, весело і безтурботно—так, як у Іх було на душі.

— Ну, а уявіть собі, що ви б Його кохані, справді кохали так, як тільки може кохати жінка,—казав Станішевський, списуючи в своїй гарячій руці тонкі, вожкі пальці Люсіної руки,—невже б ви не пішли за Його заміж, щоб укупі з ним, як ви можете, заснувати "власний тюремний замок", а одвернулись би од Його і пішли на курси?

— Пішли б,—одмовила Люся і жартівливо копірнула ногою сніг.

— І вам не було б Його жалко?

— Не знаю. Мабуть—ні.

— А коли б хтось другий покликав вас за собою в кіпучий вир боротьби—добувати шаші! І волі всіх покривдженім і обездоленим! Невже б і тоді ви пішли на свої "курси"? Неваже б ви слухали нудні

заходів, щоб Народний дім т-ва перешов до Іх. Але ж Народний дім належиться городові і тільки городське управління може дати Йому ту чи іншу раду. І театр т-ва грамотності, де тепер грає українська трупа М. К. Садовського, залишається таким чином, і на ділі в аренди І. Е. Дуван-Торцова, що взяв театр на 3

ді, тоді було забрано до тюрем. Очевидно, що ці відносини Й причинились до поїзжек.

(Од власн. кор.)

◆ Арешт насліда трупи М. К. Садовського. Вчора, 26 січня, в касі при театрі товариства грамотності арештовано д. Садовського, касира трупи М. К. Садовського. Минулого року в цій трупі так само було арештовано касира, колишнього депутата Держав. Думи В. Хвоста.

◆ Вислання. В звязку з нападом на магазин Цейліна Й Гінберга на Подолі та через підрозніння в інших злочинствах синської поліції арештувалася була 31 чоловіка, з Іх—3 християни і 28 євреїв. І тепер Іх висиллють з Києва по етапу в рідині місця.

◆ Вісти з суду. Смертний засуд у Київського воєнно-окружного суда за вбивство поліцейського урядника Й селянина козака Аврама Индика 25 січня приговорив поїздів.

◆ Справа І. С. Дрелінга. На 9 січня цього року призначена розглядання "Речі", що в числі цієї газети, яку він купив на станції "Объ", опинилося число 10 чорносотеного "Вече" з печаткою: "Дурно, но ознакомлене".

◆ Бібліотека-читальні й потребительна крамниця. В с. Борщівці, радомисльського повіту, сільська громада 23 січня постановила приговора, щоб засувати у себе в селі бібліотеку-читальню і потребительну крамницю. (Од власн. кор.)

◆ З Поділля. За українську мову. В с. Копіївку, брацлавського повіту, недавно още приїхав був наблюдатель церковно-парафіяльних шкіл і заїхав в школу, де шкільна справа поставлена дуже добре: діти розвинені, все по програмі проїдено,—і вчитель чекав від наблюдателя тільки подяки. Та не так сталося, як думалось.

Школярі росказували, і добре, дотепно

рассказували все з Закона Божого та з архітектурою.

(Од власн. кор.)

◆ "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича. З приводу того, що Пурішевич кава за образом Мілюкова включено в Думі аж на 15 засіданнях, Б. М. Юзефович 24 січня голові Державної Думи Н. А. Хомякову послав телеграму такого змісту:

(Од власн. кор.)

◆ "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича. З приводу того, що Пурішевич кава за образом Мілюкова включено в Думі аж на 15 засіданнях, Б. М. Юзефович 24 січня голові Державної Думи Н. А. Хомякову послав телеграму такого змісту:

(Од власн. кор.)

◆ "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича. З приводу того, що Пурішевич кава за образом Мілюкова включено в Думі аж на 15 засіданнях, Б. М. Юзефович 24 січня голові Державної Думи Н. А. Хомякову послав телеграму такого змісту:

(Од власн. кор.)

◆ З Катеринославщини. "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича. З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішевича.

З Катеринославщини "Догана" голові Державної Думи за Пурішев

Убивства, грабіжі та напади.

БАХМУТ, 25. На пригороді сталася перестрілка шайки грабіжників з поліцією, що хотіла їх арештувати. Поранено двох городових та надзвірателя; арештовано чотирьох грабіжників.

ТАМБОВ, 25. В с. Олексіївці, темниковського повіту, селянин Куліков застрелив жінку, потім пішов до земського начальника і поранив шротом його самого, а жінку його—кулею. Душогубце арештовано. Земського та його жінку він поранив тяжко, але не небезпечно.

По вищих школах.

НОВОЧЕРКАСЬК, 25. З ініціативи професорів політехніки одбулася нарада про одкриття вищої жіночої школи з факультетами природознавства та математичним.

Забастовка.

БАКУ, 26. Роспочалася забастовка на деяких участках промисловів „Нобель“. В Балаханах на заводах „Нобель“, в Чорноморському-Городку, на бібліотеках промислових та роботи на промислах Ассадулаєва знوس роспачалися на тих самих умовах. На біржі одбуваються наради, щоб поділити деякі питання, що виникли між парахою командою та гуртом власників парахою.

ПЕТЕРБУРГ, 25. „Петрб. Листок“ повідомляє, що гр. Вітте знов стали до вітрати; можливо, що його назначать посла в Берлін.

Студенти духовної академії підносять адресу колишньому священикові Гр. Петрові.

ТИФЛІС, 25. На полотні закавказької залізниці викрито незвичайні крадіжки керосину з керосинопровода. За короткий час викрадено більше 200.000 пудів.

За кордоном.**До подїй в Португалії.**

ЛІСАБОН, 26. Всіх політичних вязнів, між ними і тих троє, яких підозрювали, що вони причетні до вбивства короля,—випущено на волю.

ЛЬВІВ, 26. Через снігову заметилькою припинився рух на участку Тарнополь—Підволочиськ.

СОФІЯ, 26. Кабінет рішив знов прияти на службу всіх увільнених минулого року професорів, опріч тільки колишнього ректора Кірова.

3 наукового, літературного та художнього життя.

— Літературна вечірка авторів видавництва „Молода Муз“ відбулася цими дніми у Львові. На вечірку зібрались чимало публік, яка з цікавістю прослухала кілька нових творів та декламацій молодих авторів, що входять в склад видавництва. Читали між іншими, дд. Твердохід, Яцік, Чарнецький, Бурчак. Декламації супроводились акомпаніментом піаніно.

— Нещодавно в Німеччині (в Мехтегензені) помер видатний карикатурист, Вільгельм Буш, утворивши цілком самостійний оригінальний жанр. В французьких художніх колах його прозвали „королем буфонади“. Буш сам же писав і оповідання до своїх малюнків, які біжчикові було 76 років життя.

Театр і музика.

— Відома опера артистка Марія Грай на більші величного посту співатиме в Китіві, в опері Брикіна. Є певні відомості, що разом з нею співатиме і відомий артист—тенор Собіков.

— Концерт „Просвіти“ присвячений М. Старицькому відкладається на кілька днів на перши числа березня через те, що на призначене число не встигли одібрати дозвіл.

Листи до редакції.

I.

Милостивий Государ, Г-н Редактор!

Въ № „Рады“ напечатано письмо „Одного изъ батьків“, описувающее невѣроятный случай обращенія съ учениками въ училіщѣ 1-го рязряда С. Ф. Шафранского въ м. Бѣлой-Церкви.

Такъ какъ авторъ письма апеллируеть съвѣтъ преподавателей, состоящихъ одновременно преподавателями казенной гимназіи, то мы нижеподписаніе и отвѣтчаемъ по долгу совѣтъ на инсинуацію г. „Одного изъ батьків“.

Согласно разрѣшенному свидѣтельству г-на членителя учебного округа, преподаваніе ведется по программамъ классическихъ гимназій м-ва народного просвѣщенія и по общепринятнымъ методамъ, а не по системѣ пана Халівського.

Что касается обращенія съ учениками, то, присутствуя на урокахъ и во время перемѣнъ, мы не только „невѣроятнаго“, но и дурного обращенія съ учениками не замѣчали и за все время существованія училища по этому поводу въ педагогическомъ совѣтѣ не поступало никакихъ жалобъ.

О слу чаѣ, такъ возмутившемъ „Одного изъ батьків“, мы долгомъ считаемъ заявить, что это не болѣе, какъ плодъ дужеї фантазіи, раздувшей нічтожний фактъ въ цѣлому событие съ очевидно

цѣлью дискредитировать въ глазахъ истинного общества учебное заведеніе, успѣвшее въ теченіе непродолжительного времени снискать симпатію родителей учащихся.

О фактѣ, послужившемъ темою упомянутой корреспонденціи, мы узнали недѣлю спустя поспѣхъ 12-го января, одновременно съ завѣдующимъ училищемъ поспѣхъ того, какъ г-жа Стронская заявила ему, что въ городѣ носятся слухи, будто бы 12-го января сънъ єї була побить служителемъ училища, при чмъ г-жа Стронская замѣтила, что отъ сна своего ничего подобного не слышала...

Согласно же свидѣтельству учениковъ 2-го класа и Стронского, дѣло представляется въ такому видѣ: до начала занятій у дверей изъ 1-го кл. во 2-й стояли ученики 2-го кл. и хотѣли вйті въ 1-й кл. Служитель, съ усиліемъ открывалъ дверь во 2-й кл., прутомъ, служащимъ для указыванія на географическихъ картахъ, задѣявши дверь і прутъ скользнули по плечу Стронского. Стронскій до настоящаго времени посѣщаетъ училище.

Надзоръ за учащимися порученъ не бывшему лакею (какъ сказано въ корреспонденції), а статскому советнику А. А. Варду, состоявшему на службѣ въ качествѣ воспитателя въ Константинівському межевому институту въ Москвѣ въ бытность директоромъ института інженера народного просвѣщенія г-на Шварца.

Преподаватели бѣлоцерковской гімназії: законоучитель свящ. Н. Шараповский, А. Владимировъ, А. Миляшевичъ, Ол. Курцъ, Мих. Соловьевъ, врач Ващенко-Захарченко, Семенъ Быстровъ і А. Вардъ.

Бѣлан-Церковь
21-го января 1908 г.

II.

В. Ш. Д. Пане редакторе!

Въ наведеному листі д. учите лів бѣлоцерковської урядової гімназії, на вітві не ознайомлені въ фактахъ людини добре помітна натяка, та єї чималеніка.

Очевидно, д.д. учите лів урядової гімназії (до якихъ чоргъ встрияли въ Бистровъ і А. Вардъ, які до речі, ніколи вчителями тієї гімназії не були), мали намір спростувати факти, наведені въ моєму попередньому листі. Однакъ, вони чому не звернули ніякої уваги і не нашли потрібнимъ спростувати факт чубрівокъ, якій має не один раз місце въ „учебномъ заведенії, упомянувшись снискати симпатію родителей учащихся“; не спростовують вони його, що д. Шафранський розставляє учнів на вікішки. А хіба ѡ єї справді не „система пана Халівського“ і невже це узаконяється „программою кл. гімназії М. Н. Пр. і общепринятими методами“?

Що ж до головного пункта—про попереднену „указку“, яка ніби то „скользнула по плечу Стронскому“, то д.д. учите лів звсімъ без потреби хоча й по долгу совѣтѣ, як вони пишуть въ цій спра ві, викрутуються, бо як же вони могли увійти собі фактъ, про який вони чималеніка, „через тиждень“ (гарні порядки, коли адміністрація школи визнає про те, що віні діється, тільки через тиждень), а вару ге—кожному зрозуміло, що коли „указка“ (до речі—добре пужало, якимъ можна вбити дорослу людину, а не то що мало го хлопця) зовсімъ не служить для того, щоб одчинити двері, і, коли вона ламається за дверима, то не може „скользнути по плечу“ того, хто стоїть по цей бік тихъ самихъ дверей.

Що ж до д. Варда, то я въ попередньому листі і не думав робити „статского“ листів, якій то „скользнула по плечу Стронскому“, то д.д. учите лів звсімъ без потреби хоча й по долгу совѣтѣ, як вони пишуть въ цій спра ві, викрутуються, бо як же вони могли увійти собі фактъ, про який вони чималеніка, „через тиждень“ (гарні порядки, коли адміністрація школи визнає про те, що віні діється, тільки через тиждень), а вару ге—кожному зрозуміло, що коли „указка“ (до речі—добре пужало, якимъ можна вбити дорослу людину, а не то що мало го хлопця) зовсімъ не служить для того, щоб одчинити двері, і, коли вона ламається за дверима, то не може „скользнути по плечу“ того, хто стоїть по цей бік тихъ самихъ дверей.

Що ж до д. Варда, то я въ попередньому листі і не думав робити „статского“ листів, якій то „скользнула по плечу Стронскому“, то д.д. учите лів звсімъ без потреби хоча й по долгу совѣтѣ, як вони пишуть въ цій спра ві, викрутуються, бо як же вони могли увійти собі фактъ, про який вони чималеніка, „через тиждень“ (гарні порядки, коли адміністрація школи визнає про те, що віні діється, тільки через тиждень), а вару ге—кожному зрозуміло, що коли „указка“ (до речі—добре пужало, якимъ можна вбити дорослу людину, а не то що мало го хлопця) зовсімъ не служить для того, щоб одчинити двері, і, коли вона ламається за дверима, то не може „скользнути по плечу“ того, хто стоїть по цей бік тихъ самихъ дверей.

Наприкінці мушу додати, що въ своемъ попередньому листі я зазначаю тільки більш видатні факти з життя школи д. Шафранського, хоча міг би росказати ще чимало іншихъ, щілкомъ „не программи“ річей. Але вважаю, що й зазначене досить характеризує ті умови, въ якихъ нашимъ дітямъ доводиться добувати собі „освіту“ да зможу кожному об'єктивному читачеві розібратися, де саме є факти, а де—„плод досужей фантазії“...

Газети, що передрукують лист учите лів, прошу передрукувати й цього листа.

З побажаннямъ
Біла-Церковь.

24 января 08.

ДОПИСИ.

(Од власнихъ кореспонденціяхъ).

ЗИГІРІНСЬКИЙ ПОВІТ (на Київщині). Убожість та темнота селян въ повіті звсімъ відома, що вони відсутні въ училищахъ.

Од недавно доводилося чути про та кі сумні події. Въ однімъ місті (Шполі), чоловік страшно попобивши свою жінку, і матері, —по вісімъ роківъ.

Въ селі Єркахъ селянинъ Донда, получивши з банку 18 карб., процентівъ так загульяв, що черезъ день і дуба давъ.

По багатьохъ селян парубки почали но сить ножі і тільки виплюють—пускають їх въ діло, колють кого тільки попадуть.

До чого справа з ножемъ стала звичайно видно ось з чого. На „Йордані“ въ Кальниболовата один парубокъ сказав дру

гому: „тікай з моєго місця!“; той не послухавъ за це мав рану та таку, що вже і не пійшовъ, а „як пан“ був привезений додому. Там же, коло „манополя“ під колотою москаля, що недавно „вернувся“ додому, за те, що той щось „накриво“ сказавъ парубкові з єрока. Своею властю москаль селами їхати: або голову набить, або і ножа відібрати...

Що ж до крадіжокъ—то крадуть мало не серед білого дня. Трапляються і таке, що раніш пілкунти листа „жди, мовляв, въ гості“, а потімъ явлються обробні та в машкарахъ і, гукнувши відоме: „руки вгору—просить“ грошей.

Висилка „порочнихъ членів“ на Сібір на селі теперіш нікого не лякає, багато переселяється „добровольно“ як раз въ ті місяці, куди й „висилають“. Тюреми теж не бояться, бо въ тюремі не треба купувати харчі і топлива.

По всьому повіті голод наближається дуже швидкою ходою і під весну певне не буде такого села, яке не просило б на харчі і насління „способія“ у казни. Тепер уже є багато голоді, яка пухне з головою, дождаючись поки земство буде продавати сій „лещевий“ хліб; вони його поки що тільки „чистить“, бо так ніхто не купує!

Хвороби ріжні по селяхъ гуляють на „всіхъ свободахъ“, бо ратувати слабихъ никому, до того ж самі селяни за себе зовсім не дбають.

До цього року наша волость содер живала на свій кошт хвершала, що славився на одній місці 13 років; давала на ліки та інші, а оце на волосніхъ складахъ поширили, (якуючи нашимъ гордливимъ ріжнімъ вічнімъ кандідатомъ въ старшині), пробувати без ліків і без хвершала; намъ, мовляв, зайві видатки робити не слід. Де які з „хазяїв“ кричали як на живіт: не треба намъ волосного хвершала, ми більші залісилися без всякої медичної запомоги: хоч лягай та й помірай. Такъ взагалі наша волосна громада за інтереси людності, що почесляє більші (до 16 тисяч душъ), не вміє турбуватися, а кожного року тільки любить пiti морогоріч з дурнів, що „шиються въ старшині“; пропивають останнє своє майно, і нарешті лишаються не вибраними, бо громада хоча й п'є морогоріч, а бачить, що дурина не можна „встромити“ старшину. Занадто великі морогоріч у нас ішли въ 1907 році під час обрання старшини; були такі, що більшою частиною попадали въ відмінні канд